

III. TYPOLOGIE PEDAGOGICKÉ DIAGNOSTIKY

A)

Diagnostika neformální – mikrodiagnostika - průběžné diagnostikování: vědomostí, dovedností, názory, představy, postoje, přesvědčení, disciplína, psychomotorické dovednosti, postavení žáka v kolektivu... Implicitní, skryté.

Je možné dělat zásahy okamžitě v průběhu výuky. Mojžíšek to nazývá jako **mikrodiagnostikování** (krátké) – v průběhu výuky. Zelinková toto nepokládá za diagnózu.

■ Doporučení: občas si udělat drobnou poznámku, záznam o dítěti, které nás překvapilo... (lístečky, sešit, portfolio...)

Diagnostika formální: jasně ohraničená diagnostická situace v určitých etapách vyučování. Existuje o ní zápis, záznam, používá specifické metody. Explicitní, navenek s projevující. Pedagogický zásah není možné udělat okamžitě po diagnostikování, ale s odstupem, až se údaje zpracují (diktát, test, písemka,...)(GAVORA, 2001)¹

Kdo se na diagnostice podílí: učitel, kolegové, psycholog, lékař, jiní odborníci...

B)

Formativní diagnostikování: pomáhá učitelovi při formování žáka. Slouží mu jako zpětná vazba o jeho práci. Na jeho základě dělá učitel opatření.

Sumativní diagnostikování: cílem je zjistit dosaženou úroveň žáka za určité období (zpravidla na konci určité etapy vyučování). Sumarizuje informace o žákovi. Formálně se zpravidla vyjadřuje známkou, body, slovy...

C)

Normativní – výsledek jedince je srovnáván s výsledky reprezentativního vzorku populace ve stejné zkoušce. Srovnání mezi vrstevníky.

Odpovídá na otázku, zda dítě dosahuje úrovně svých vrstevníků. Slouží spíše potřebám společnosti, posuzování možností studia, k přechodu na náročnější typ školy...

Kriteriální – jde o srovnání s vnějšími měřítky, s objektivně vymezenými úkoly (zvládá psaní i,y...)

Individualizovaná – srovnávání dítěte pouze ve vztahu k sobě samému, bez porovnávání s vrstevníky.

Sleduje se dosažená úroveň za určitý časový úsek. Nutné u dětí handicapovaných, talentovaných, neúspěšných. Pracuje s definováním úspěchů, pozitiv jedince...

Diferenciální – slouží k rozlišení obtíží, které mohou mít stejné projevy, ale různé příčiny. Např. nekázeň a zvýšená pohybová aktivita dítěte mohou být projevem jak ADHD, tak nesprávného výchovného vedení nebo obojího.

¹ GAVORA, P. Diagnostikovanie a hodnotenie žiaka vo vyučovaní. In. KOLLÁRIKOVÁ, Z., PUPALA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001. s. 233.

Přístup k diagnostikování

Edumetrický – používá kvantitativních metod (čísla, testy...)

Kazuistický – zaměřuje se na jeden případ. Cílem je kvalitativní posouzení případu. Kazuistika = případová studie – podrobný popis případu (zahrnuje i výsledky kvantitativních metod).